

Sigmaplan
Antwerpse Scheldekaaien

Nieuwe waterkering in harmonie met kaailandschap

Ter hoogte van de wijken Sint-Andries en Het Zuid ligt de allereerste zone van de Antwerpse Scheldekaaien die een volledige make-over krijgt. De stabilisatiewerken aan de historische kaaimuur schieten aardig op en ook de waterkering is al voor een stuk vernieuwd en verhoogd. De oude waterkering, het betonnen muurtje, werd hier in een eerste deelzone al afgebroken: een primeur! Het duurt nu niet lang meer voor het heerlijk toeven is aan de kaaien.

De realisatie van het Scheldekaaienproject in Sint-Andries en Het Zuid verloopt heel vlot. Alles wordt in het werk gesteld om de stad Antwerpen ook de komende honderd jaar te beschermen tegen overstromingen.

In augustus 2014 startte De Vlaamse Waterweg nv met het stabiliseren van de oude kaaimuur. Het eerste stuk van de historische kaaimuur werd al volledig verstevigd, en ook in het vervolgstuk verlopen de werken voorspoedig. Een eerste onderdeel van de waterkering staat nu stevig

overeind in de vorm van een dijk, twee poorten en een muur.

Tegelijkertijd zijn ook de stad Antwerpen en AG VESPA aan de slag gegaan. Zij geven het openbaar domein een volledige facelift, waarbij de nieuwe, hogere waterkering opgenomen wordt in het kaailandschap. Fietsen, wandelen, spelen met de kinderen of simpelweg uitwaaien en genieten van een prachtig zicht op de Schelde, het kan er binnenkort allemaal, midden in het groen.

> pagina 2 en 3

 WATERVEILIGHEID

 NATUUR

 BELEVING

Kaaimuur bestand tegen waterdruk

PAGINA 2

Hogere waterkering biedt bescherming

PAGINA 3

“Het resultaat mag er zijn!”

PAGINA 4

Veilige en groene kaaien in zicht

Nu al zie je in Sint-Andries en Het Zuid hoe de kaaien de komende jaren zullen veranderen in een veiliger en mooier oord. Een groot stuk van de historische kaaimuur en de waterkering ondergingen een grondige metamorfose. Nu kan ook de aanleg van de openbare ruimte tot volle ontwikkeling komen.

Kaaimuur opnieuw bestand tegen waterdruk

Onder meer de scheuren in de muur en de onherstelbare verzakkingen maakten al jarenlang duidelijk dat we de oude, instabiele kaaimuur stevig onder handen moesten nemen. Zonder aan het authentieke karakter te raken stabiliseren we de historische muur over de hele lengte. Tussen de De Gerlachekaai en de Sint-Michielskaai zijn deze werken al achter de rug, langs de Cockerillkaai zijn ze vergevorderd. We verstevigden de fundering en plaatsten ruim tien meter achter de kaaimuur een betonnen wand van 30 meter diep om de krachtwerking van het grond- en Scheldewater op de historische muur op te vangen. Tussen die wand en de kaaimuur graven we een imposant in- en uitwateringsgewelf uit, dat ook bedoeld is om de druk op de historische kaaimuur weg te

nemen. Via kokers stroomt het Scheldewater elke dag op het ritme van eb en vloed de holle ruimte in en uit. Daardoor blijft de waterstand aan de voor- en de achterzijde van de historische kaaimuur gelijk.

In- en uitwateringsgewelf

Tijdelijk fietspad over dijk

Nieuwe waterkeringsmuur

© PROAP

Toekomstbeeld groene wandelboulevard

Hogere waterkering biedt bescherming

Door de klimaatverandering en de stijging van de zeespiegel is het nodig om de waterkeringsmuur te verhogen met 90 centimeter. Enkel op die manier zal Antwerpen ook in de toekomst beschermd blijven tegen overstromingen. Als de kaaizone overstroomt bij een combinatie van een noordwesterstorm en springtij, zal de waterkering het water tegenhouden. Tussen de De Gerlachekaai en de Zuidersluis integreerden we al een eerste stuk waterkering in de kaaivlakte. Dat deden we onder de vorm van een dijk, een muur en een poort. De oude waterkeringsmuur, het betonnen muurtje dat in slechte staat verkeert en te laag is, breken we af.

Dijk

Aan de De Gerlachekaai verschijnt de waterkering als een glooiende dijk met een weids uitzicht over de stad en de Schelde. Het is er heerlijk wandelen en fietsen. De oude waterkering werd hier al afgebroken.

Muur

Ter hoogte van de Zuidersluis kiezen we voor een betonnen muur, met een print van houten planken. Door de aanwezigheid van de Zuidersluis hebben we hier niet de ruimte om de waterkering als een dijk te laten doorlopen.

Mobiele poort

Mobiele poorten

Op verschillende plaatsen in de waterkeringsmuur vind je mobiele poorten. Ze staan bijna altijd open om het uitzicht niet te belemmeren. Door de openingen in de waterkering kunnen de veiligheidsdiensten en de leveranciers voor evenementen de kaaivlakte bereiken. Enkel bij overstromingsgevaar zal de brandweer de mobiele poorten sluiten.

Openbaar domein: van grijs naar groen

Nu de werken aan de kaaimuur en de waterkering flink zijn opgeschoten, kan AG VESPA (in opdracht van de stad Antwerpen) ook de openbare ruimte in een nieuw jasje steken. Achter de waterkering, aan de stadszijde, bevindt je je binnenkort in het groene hart. Wat dacht je van een brede wandelboulevard, een fietspad, een park met bomen en een leuke speeltuin voor de kinderen? Aan de kant van de Schelde is de kasseivlakte opnieuw

aangelegd met de vroegere stenen. De Antwerpenaren vroegen expliciet om dat te doen, tijdens de participatiemomenten die voorafgingen aan de heraanleg van de kaaien. Ze wilden dat het authentieke karakter met de kasseien, de bolders en de blauwe steen bewaard zou blijven. Er is een zee van ruimte om bijvoorbeeld grootse openluchtevenementen te organiseren. Aan de Zuidersluis komt een hellend vlak.

“Het resultaat mag er zijn”

Timing van de werken

Begin 2019 zijn we klaar met de stabilisatie van de historische kaaimuur en de bouw van de waterkering tussen de Zuidersluis en de Scheldestraat (zone 2). Daarna zullen zo snel mogelijk de stabilisatiewerken richting Zuiderterras van start gaan (zone 3). Ten vroegste in 2020 beginnen we ook daar met de bouw van de waterkering. De inrichting van het openbaar domein door AG VESPA volgt op de stabilisatiewerken en de aanleg van de waterkering.

We sprokkelde enkele reacties van passanten die gebruikmaakten van het tijdelijk fietspad over de dijk:

“Leuk! Ik kom hier zeker nog fietsen. Het project aan de kaaien is in het voordeel van alle buurtbewoners. Ik hoop dat ze ons ook op de hoogte houden van wat hier stap voor stap allemaal gaat gebeuren.”
(inwonerster Beeldhouwersstraat)

“Als er voldoende groen en bomen komen, dan wordt het hier vast en zeker een aangename plek om te wandelen en fietsen. Nu hopen dat de werken vlot blijven verlopen.”
(Marc Van Uytven, met een kantoor aan de De Gerlachekaai)

“Ik was hier al even niet meer komen fietsen, ik zie dat er heel wat veranderd is. Mijn eerste indruk? Zeer mooi, echt geslaagd!”

(Michel Van den Brouck, tijdens een testritje met een nieuwe fiets)

“De werken zijn natuurlijk iets minder leuk, maar ik vind het al heel gezellig om hier te fietsen. Het resultaat mag er zeker zijn! Een pluspunt voor Antwerpen.”
(Nadia Van Houtven, fietsliefhebber)

Feestelijke opening Belvédère (Droogdokkenpark) op 30 september tussen 11 en 17 uur: iedereen is welkom!

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever

De Vlaamse Waterweg nv
Afdeling Zeeschelde -Zeekanaal
Ir. Wim Dauwe
Lange Kievitstraat 111-113, bus 44
2018 Antwerpen

Redactie

Pantarein in samenwerking met IMDC
Uitgave: augustus 2018
Gedrukt op gerecycleerd papier

Copyright beelden

PROAP, De Vlaamse Waterweg nv, AG VESPA, Bart Gosselin, Vilda

DE INFOKEET

Tijdens de werken staat er een infokeet op de Ledeganckkaai. Daar kom je alles te weten over de Scheldekaaien, het Sigmaplan en de werken zelf.

De infokeet is elke derde woensdag van de maand open voor bezoekers, telkens van 12 tot 20 uur. De eerstvolgende openingsdata zijn 19 september en 17 oktober.

CONTACT

Meer informatie over het Sigmaplan, de zeven kaaizones, de waterkering en de kaaimuurstabilisatie vind je op www.sigmaplan.be/scheldekaaien.

Ook via Twitter (#sigmaplan) kun je de werken op de voet volgen.

Met vragen kun je terecht bij

De Vlaamse Waterweg nv

Koen Segher, projectleider
tel. 03 224 67 11
koen.segher@vlaamsewaterweg.be

AG VESPA

Onthaal
tel. 03 259 28 10
info@vespa.antwerpen.be